

عنوان مقاله:

تبیین و تحلیل مولفه های اجتماعی در شهنشاه نامه تبریزی و تطبیق آن با شاهنامه فردوسی

محل انتشار:

مجله تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، دوره 15، شماره 58 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

حمیده مقدس - دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

حسنعلی عباسپور اسفدن - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

وحید رویانی - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه گلستان، گرگان، ایران.

خلاصه مقاله:

مولفه های اجتماعی به عناصر یا اجزای تشکیل دهنده یک اجتماع اطلاق می شود که بدون داشتن آن ها نمی توان آن اجتماع را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. شاهنامه به عنوان اثری برآمده از میراث فرهنگی، تاریخی و اجتماعی حائز اهمیت است، غنای این اثر و اهمیت آن به حدی است که منظومه های حماسی و تاریخی بسیاری به تقلید از آن نوشته شده که شهنشاهنامه تبریزی نمونه ای از این موارد است. بررسی مولفه های اجتماعی در این دو اثر نه تنها منجر به روشن شدن آیین زندگی از دوران حیات فردوسی تا پایان حکومت مغولان می گردد، بلکه شباهت ها و تفاوت های مولفه های اجتماعی را در این دو اثر روشن می سازد. پیرامون این مبحث تاکنون پژوهشی انجام نشده است و موارد موجود تنها به بررسی برخی از مولفه های اجتماعی در شاهنامه پرداخته است. نگارنده در پی اثبات این فرضیه است که در این دو اثر پادشاه به عنوان قطب اصلی مملکت مطرح است، نتایج پژوهش نشان می دهد مردم در شاهنامه از آگاهی و بیداری برخوردارند و در روند سیاست های کشور خود دخالت دارند اما در شهنشاهنامه مردم تسلیم به جبر و زورگویی می باشند و در تعیین سرنوشت خود نقشی ندارند، این امر حاکی از فضای خفقان آور حکومت مغولان در دوران سرایش شهنشاهنامه می باشد. علاوه بر این شهنشاهنامه در مولفه هایی نظیر آداب و رسوم، آداب جشن و سوگواری و برخی از آداب جنگ با شاهنامه مشابهت دارد، اما مولفه هایی نظیر شیوه حکمرانی پادشاهان، عدالت اجتماعی و آگاهی عامه مردم در این دو کتاب متفاوت است.

کلمات کلیدی:

پادشاه، شاهنامه فردوسی، شهنشاه نامه تبریزی، عامه مردم، مولفه های اجتماعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1765813>

